

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΟΝΟΣΙΑ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ

Τι είναι η ελονοσία;

Η ελονοσία είναι σοβαρή παρασιτική λοίμωξη, με 350-500 εκατομμύρια λοιμώξεις και περισσότερους από 1 εκατομμύριο θανάτους το χρόνο παγκοσμίως. Προκαλείται από το παράσιτο, πλασμώδιο της ελονοσίας.

Που απαντάται η ελονοσία;

Η ελονοσία ενδημεί σε περισσότερες από 100 χώρες της Αφρικής, Ασίας, Κεντρικής και Νότιας Αμερικής και Νότιου Ειρηνικού, τις οποίες επισκέπτονται περισσότεροι από 125 εκατομμύρια ταξιδιώτες το χρόνο (βλ. χάρτη). Η κατανομή της νόσου επηρεάζεται από τις κλιματολογικές συνθήκες. Σε πολλές τροπικές περιοχές η νόσος μεταδίδεται όλο το έτος, ενώ στις εύκρατες περιοχές η μετάδοση σχεδόν διακόπτεται κατά τους ψυχρούς μήνες. Ο κίνδυνος μετάδοσης είναι αυξημένος κατά τη διάρκεια της εποχιακής έξαρσης της νόσου και κυρίως στις ενδημικές περιοχές σε υψόμετρο μικρότερο των 1500-2000 μέτρων. Σε μεγαλύτερο υψόμετρο τα κουνούπια που μεταδίδουν τη νόσο δεν επιβιώνουν.

Πώς μεταδίδεται η ελονοσία;

Η ελονοσία μεταδίδεται κυρίως μέσω τσιμπήματος μολυσμένου ανωφελούς κουνουπιού, κυρίως μεταξύ της δύσης και της ανατολής του ηλίου. Πιο σπάνια η νόσος μεταδίδεται μέσω μετάγγισης μολυσμένου αίματος, μετά από τρύπημα με σύριγγα, ή από τη μητέρα στο έμβρυο κατά τη διάρκεια της κύησης.

Ποιος είναι ο κίνδυνος για ταξιδιώτες σε ενδημικές περιοχές;

Η ελονοσία είναι **το πιο συχνό εισαγόμενο νόσημα μετά από ταξίδι**, με 30.000 εισαγόμενα κρούσματα κάθε χρόνο παγκοσμίως. Οι περισσότεροι ταξιδιώτες νοσούν εντός τριών μηνών μετά την επιστροφή τους από ενδημική περιοχή. Σπάνια η νόσος εκδηλώνεται έως και ένα χρόνο μετά.

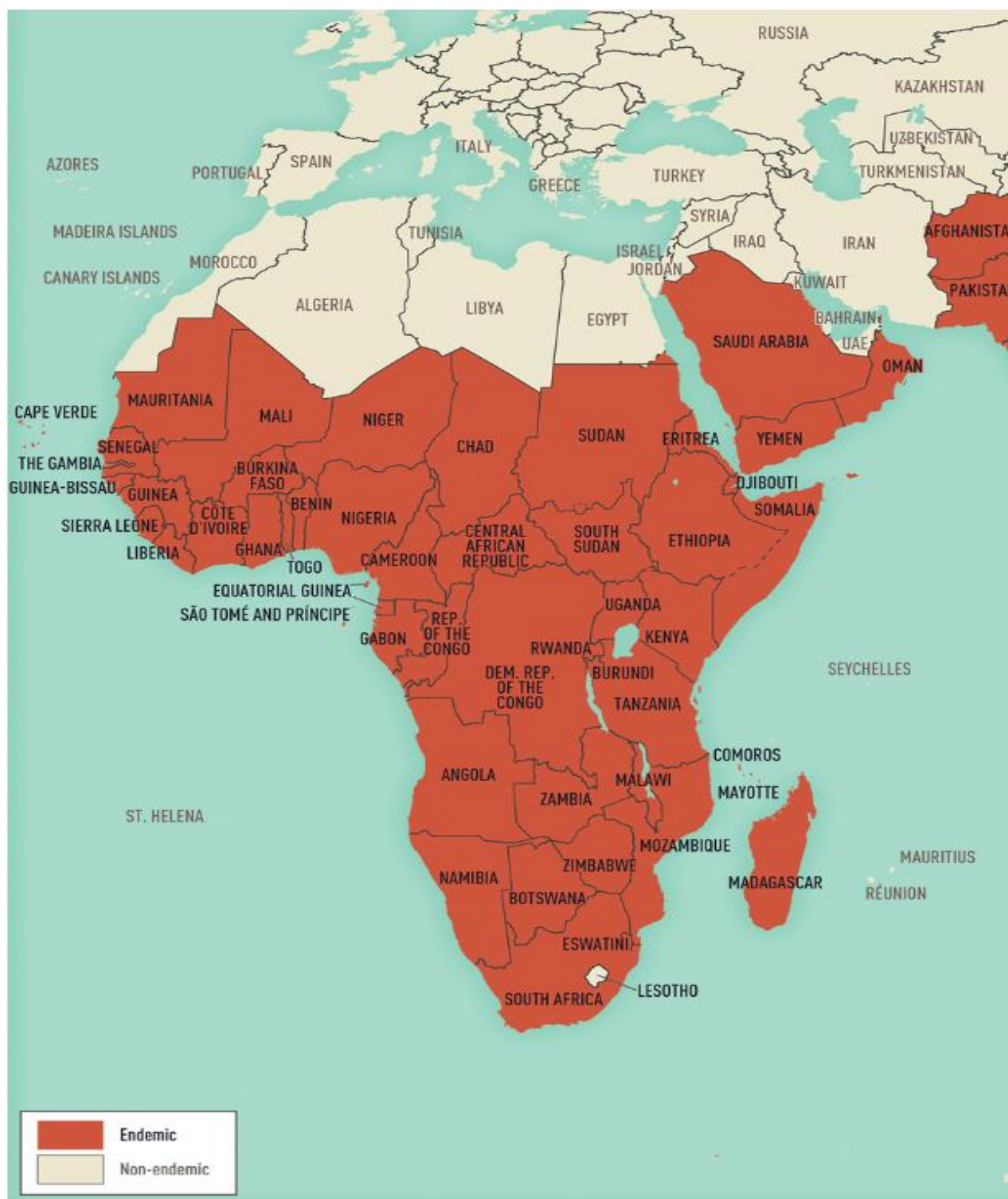
Ποια είναι τα συμπτώματα της ελονοσίας;

Η ελονοσία τυπικά εκδηλώνεται με πυρετό και ρίγος, συνήθως ανά επαναλαμβανόμενα τακτικά διαστήματα. Άλλα συμπτώματα είναι κεφαλαλγία, κοιλιακό άλγος, διάρροιες, έως βαριά κλινική εικόνα με νεφρική ανεπάρκεια, διαταραχή του επιπέδου συνείδησης, βαριά αναιμία, ίκτερο,

αναπνευστική ανεπάρκεια και κώμα. Στα παιδιά η εκδήλωση της ελονοσίας μπορεί να είναι άτυπη με ακανόνιστο πυρετό, γριπώδη συνδρομή, έντονο κοιλιακό άλγος ή διάρροιες. **Οποιοσδήποτε ταξιδιώτης εμφανίσει συμπτώματα γρίπης που δεν υποχωρούν ή υψηλό πυρετό μέχρι και ένα χρόνο μετά την επιστροφή του από περιοχή όπου ενδημεί η ελονοσία, πρέπει να ζητήσει ιατρική βοήθεια αναφέροντας το ταξίδι προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες εξετάσεις.**

Περιοχές όπου ενδημεί η ελονοσία

Χάρτης 1 Προορισμοί με κίνδυνο ελονοσίας στην Αφρική και Μέση Ανατολή

Χάρτης 2 Προορισμοί με κίνδυνο ελονοσίας στην Ασία και στην Ωκεανία

Χάρτης 3. Προορισμοί με κίνδυνο ελονοσίας στην Αμερική και στην Καραϊβική

Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO)

Πώς γίνεται η διάγνωση της ελονοσίας;

Η διάγνωση γίνεται με ανεύρεση του παράσιτου στο αίμα ή μέσω ειδικών αντισωμάτων. Λόγω της κλινικής βαρύτητας της νόσου και της ανάγκης άμεσης έναρξης θεραπείας, η διάγνωση μπορεί να τεθεί βάσει κλινικών και επιδημιολογικών δεδομένων.

Ποια είναι τα μέτρα πρόληψης για την ελονοσία;

Η αποφυγή των τσιμπημάτων των κουνουπιών αποτελεί το κύριο προληπτικό μέτρο κατά της ελονοσίας. Οι ταξιδιώτες σε περιοχές υψηλού κινδύνου για ελονοσία πρέπει:

- ο να λαμβάνουν συστηματικά μέτρα προφύλαξης από τσιμπήματα εντόμων (για περισσότερες πληροφορίες <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2019/07/prostasia-entoma.pdf>)
- ο **να λαμβάνουν χημειοπροφύλαξη κατά της ελονοσίας.** Η χημειοπροφύλαξη διαφοροποιείται ανάλογα με το παράσιτο που ενδημεί στη χώρα προορισμού και τα χαρακτηριστικά του ταξιδιώτη.

Όσοι λαμβάνουν χημειοπροφύλαξη πρέπει να γνωρίζουν ότι:

- ο κανένα φάρμακο δεν προσφέρει απόλυτη προστασία
- ο η έναρξη της χημειοπροφύλαξης πρέπει να γίνεται πριν την αναχώρηση και να συνεχίζεται μετά την επιστροφή από το ταξίδι, σύμφωνα με τις οδηγίες του ιατρού
- ο τα φάρμακα πρέπει να λαμβάνονται ανελλιπώς. **Παράλειψη των δόσεων εκθέτει τον ταξιδιώτη στον ίδιο κίνδυνο ως η μη λήψη τους.**